

A Bóbita Bábszínház közönsége január végén-február elején egy különleges előadással találkozhatott: az egeri Harlekin Bábszínház vendégelőadásában Shakespeare Rómeó és Júlia című darabja mozdult meg négy egymást követő estén a bábszínpadon és telt meg élettel, humorral, akcióval. A hangvételésben és vizuális-verbális megoldásaiban is fiataloknak szóló adaptációt minimális díszletekkel, rendkívül összehangoltan mozgatott bábokkal adták elő a fiatal művészek. Az előadás rendezője, Somogyi Tamás mesélt a darab születéséről. (Fotók: Harlekin Bábszínház)

□ - A *Rómeó és Júlia* Shakespeare egyik legnépszerűbb darabja, napjainkban is számtalan feldolgozása születik. Bábszínházban viszont még nem találkoztam ezzel a klasszikus drámával, amit ti egyáltalán nem klasszikus módon, főként a kamaszokat (véleményem szerint sikeresen) megcélozva, rengeteg sűrítést és akciót felhasználva dolgoztatok fel. Mi volt a célod, mire helyezted a hangsúlyt az adaptáció és a rendezés során?

- Amikor 2012-ben ezt az előadást készítettük, arra törekedtünk, hogy egy körülbelül két órás színházi nevelési foglalkozással egybekötött programot kínáljunk a nézőknek, így a színházi

rész maximum 60 perces lehetett. Ez a koncepció azt jelentette, hogy csak a történet elmeséléséhez és a számunkra fontos kérdések feltételéhez legszükségesebb részek maradhatnak az eredeti drámából. Az egész előadás a bábok, a díszlet és a szöveg minimalizálásával egy kísérlet volt arra, hogy mik azok a minimális eszközök, amik egy történet elmeséléséhez kellenek. A kamasz közönség szempontjából igyekeztünk az önazonosság, az önmagunk keresése, illetve az elvárások és az elvárásoknak való megfelelés kérdését középpontba helyezni. Erről szól egyébként az előadás utáni foglalkozás is.

- Az előadás a mozgalmassága révén nagy kihívást jelent a színészeknek, akik egy-egy bábót többen mozgatnak, ezáltal teljesen aprólékosan, dinamikusan tudnak megjeleníteni előttünk a karakterek. A díszlet viszont teljesen minimalista, keretekkel jelenítitek meg/kötitek össze/választjátok szét a külső és belső helyszíneket, illetve mozgó asztalokkal és egy kötéllel reprezentáljátok a dinamizmust és a távolságokat. Hogyan alakultak ki a bábok és a darab látványvilága?

- Erre az előadásra - ami egyébként az első rendezésem volt - úgy kértek fel anno, hogy van kilenc báb és egy hosszú asztal, amit három felé vágunk. Van-e kedvem ezekkel készíteni egy Rómeó és Júlia előadást? Nem tűnt ideális kiinduló helyzetnek, viszont nagy lehetőség volt 22 évesen, úgyhogy elvállaltam. Ehhez én a fakereteket és a kötélpályát találtam ki. Ezek az egyszerű eszközök szervezik a játékot, a teret. Az üres keretek forgatása, a kint és bent egyszerre megmutatható helyszíneinek játékossága jelentette a térszervezés alapkonceptióját. Mintha filmes vágásokkal dolgoztunk volna jeleneteken belül és jelenetek váltásakor is. Ez adja az egész előadás ritmusát és intenzitását.

A figurák gondolati, lelki történéseit pedig a bábok mozgásának kell megmutatnia. Éppen ezért dolgoztunk nagyon sokat azon, hogy mindig a lehető legpontosabb mozdulatot találjuk meg az adott pillanathoz. Minden maszatos kiugrik az előadásból és hosszan felépített rendszert dönt össze, úgyhogy komoly fegyelmet követel a színészeketől. Visszatérve még a gyors tempóra és az intenzitásra: a Shakespeare dráma ugyanilyen pörgős, Rómeó és Júlia megismerkedését követően pillanatok alatt történnek meg az események, mindenki siet, kapkod, rohan, úgyhogy a forma azt hiszem, összeér a tartalommal ebben az esetben.

- Az adaptációd kapcsán mindenképpen meg kell említeni az előadás humorát, amely mind verbálisan, mind vizuálisan átszövi, végigkíséri a darabot. Hogyan születtek ezek a gegek?

- A próbák során először megkerestük a színházi helyzetek legpontosabb, legegyszerűbb és legtisztább változatát. A bábok, amennyire csak tudtak, például valóságosan mozogtak. Ez segített abban, hogy megértsük a jeleneteket és az egész történet ívét. Aztán amikor már tudtuk, hogy mit játszunk, elkezdtük hozzátenni azokat a játékokat, gegeket, amiket említettél. Azt hiszem így sikerült elérni, hogy ezek nem öncélú kikacsintások a darabból, hanem szerves részei annak. Ehhez kellett a színészek játékossága és az, ahogyan rákapcsolódtak az általam kidolgozott koncepcióra és játéktílusra. Rengeteg ötletet gyártottunk, egy idő után arra kellett figyelni, hogy ne ezek uralják el az előadást. Talán azért olyan viccesek ezek a részek, mert kiugranak a rendszerből: egyszer csak felmutatjuk, hogy ezek a nagyon valóságos kis figurák olyan absztrakcióra és metaforikusságra képesek, melyekre az emberi test soha.

- **A darabot nem csak rendezőként, hanem zenei szerkesztőként is jegyzed. Az előadás zenéje szinte kizárólag mai popslágerekre épül, azoknak valamilyen instrumentális, néha klasszikus zenei módon feldolgozott verzióit halljuk. Ez is része annak a koncepciónak, hogy a célközönség a kamaszok, akikhez ezek a zenék közel állnak? Hogyan válogattad a dalokat az egyes dramaturgiai pontokhoz?**

- Nem a közönség életkorának szólnak a dalok, hanem a két főszereplő életkorának. Ez egy kamasz szerelem, amihez olyan dalokat kerestünk, amiket ma a kamaszok jó része hallgat. A prológust és az általunk írt záró sorokat kivéve az összes zene vonósnégyes feldolgozásban került az előadásba. Annak ellenére, hogy szöveg nélkül hallhatók a dalok, figyeltünk arra, hogy az eredeti dalszövegek nagyjából igazak legyenek a színházi helyzetekre. De mivel a popslágerek kilencven százaléka a szerelemről szól, nem volt nehéz dolgunk.

- **Egy régi-új bemutatóról van szó, hiszen 2012-ben rendezted meg a darabot, most viszont egy teljesen új színészcsapattal újítottátok fel. Hány évig ment a darab az előző felállással? Milyen érzés volt ennyi év után ismét elővenni? Változtattál valamit az előző rendezői változathoz képest?**

- Sajnos az a csapat, amellyel készült, az előadás nem játszhatta annyit az előadást, mint

amennyit szeretnénk volna. Ez volt az első ifjúsági előadás az egri bábszínházban és a szervezés még nem tudott akkora közönséget behozni, mint később. Körülbelül két évig volt akkor műsoron. Azóta elkészült a *Hamlet* és a *Szentivánéji álom* előadás és már sokkal több néző érkezik. Ezért is vettük elő a

Rómeó és Júliát

is. Nagyon jó volt újra találkozni a bábokkal, a szöveggel, a mozdulatokkal. Félttem a felújítástól, mert az a hangulat és szenvedély, ahogyan az első változat készült, nehezen, vagy nem is hozható vissza. Ráadásul az akkori csapat nagyon pontosan és tudatosan játszott, az egész előadás egy nagy közös levegővétel volt. A mostani felújítás is remek hangulatban telt, a társulat nagyon jól működik együtt és annak ellenére, hogy még kell egy kis idő arra, hogy összeérjen az előadás, jó úton járunk. Úgy érzem ismét friss, lendületes, energikus és játékos lett az előadás. Konceptcionálisan nem változtattam sok mindent, inkább technikailag alakult át egy-két dolog, mert nem öt, hanem hat színész játssza most az előadást.

- A *Rómeó és Júlia* nem az egyetlen Shakespeare-feldolgozásod, 2014-ben már megrendezted a *Hamletet* és 2017-ben a *Szentivánéji álmot*. Tervezel esetleg még további, hasonló vagy éppen teljesen más stílusú adaptációkat?

- Mindhárom Shakespeare szöveggel nagy öröm volt foglalkozni. Kivételes lehetőség, hogy bábszínházi elemekkel, bábszínházi gondolkodásmóddal színpadra állíthattam őket. Az pedig, hogy ezek egyre több nézőt vonzottak és vonzanak, szintén nagy dolog. A három előadásnak volt egy formai és gondolati fejlődése. A báb és mozdatója közötti, illetve a bábok egymáshoz való viszonya szempontjából egyre sokrétűbb és sokszínűbb előadások készültek ezekben az években és a szövegekben megfogalmazott kérdések is egyre élesebben és pontosabban kerültek színpadra. Alkalomról-alkalomra jobban ismerem és talán egyre jobban is értem ezeknek a szövegeknek a rendszerét, gondolkodásmódját, így természetesen él bennem a vágy, hogy folytatódjon ez a sorozat.